

B 315/hållbart

Käsittelijä Kestävä Pohjola -valiokunta

Kestävä Pohjola -valiokunnan mietintö, joka koskee
ministerineuvoston ehdotusta
Agenda 2030:n toteuttamista koskevasta uudesta ohjelmasta

Ehdotus

Kestävä Pohjola -valiokunta ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se kehottaa kaikkia asianomaisia elinkeinoelämän parissa työskenteleviä pohjoismaisia laitoksia, esimerkiksi Pohjoismainen energiantutkimus (NEF), Nordic Innovation, Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö (NEFCO) ja NordForsk, selvittämään tulevaa työtä suunnitellessaan, miten ne voisivat tukea kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista.

*että se selvittää, olisiko ruotsalaisessa *Swedish Leadership for Sustainable Development* -aloitteessa (SLSD) ja YK:n kehitysohjelman *Sustainable Development Goals Accelerator* -aloitteessa (SDGA) aineksia pohjoismaisiksi tai Pohjoismaiden tukemiksi hankkeiksi.*

että se perustaa yhteistyössä Pohjoismaiden neuvoston kanssa foorumin, jossa poliitikot ja tutkijat käyvät säännöllisesti vuoteen 2030 asti vuoropuhelua ratkaisuista, jotka edistävät kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja jotka pohjautuvat kaikkien eri Pohjoismaiden tutkimukseen ja tietotaitoon.

*että se pitäytyy *Hyvä elämä kestävässä Pohjolassa* -strategian tavoitteissa ja täydentää niitä sellaisilla YK:n 2030-tavoitteilla, jotka Pohjoismaat ovat valinneet yhteisiksi pohjoismaisiksi tavoitteiksi.*

että se käy läpi nykyiset kestävän kehityksen indikaattorit; siltä osin kuin soveltuvia indikaattoreita ei ole, Pohjoismaiden tilastokeskuksille annetaan tehtäväksi kehittää tarvittavien tilastojen kokoamista ja työstämistä, jotta voidaan seurata kehitystä yhteisten pohjoismaisten tavoitteiden osalta.

että se laatii säännöllisesti arvioinnin muutoksista ja eroavaisuuksista lasten elin-

oloissa Pohjoismaissa.

että se selvittää edellytyksiä saada aikaiseksi kolmikantakeskustelua pohjoismaisella tasolla.

että se jakaa tietoa kestäväen kehityksen tavoitteista ja niiden tärkeydestä Pohjoismaiden kansalaisille järjestämällä aloitteita pohjoismaisten kansalaistoimijoiden, kuten YK-liittojen ja Norden-yhdistysten, kanssa.

että se tarkistaa ja toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen B 315/hållbart, "Sukupolvi 2030" – Pohjoismainen ohjelma Agenda 2030:n toteuttamiseksi, ja pyytää Pohjoismaiden neuvoston näkemyksiä konkreettisten toimien tarkistamiseksi ja kehittämiseksi.

Taustaa

Yhteistyöministerit ovat hyväksyneet kestäväen kehityksen toimintaohjelman (Agenda 2030) vuosiksi 2017–2020 nimellä "*Sukupolvi 2030*" – Pohjoismainen ohjelma Agenda 2030:n toteuttamiseksi. Ohjelma esitellään Pohjoismaiden neuvostolle ministerineuvoston ehdotuksena, joka on liitteenä. Ministerineuvoston ehdotuksesta käy ilmi, että ohjelmaan tehdään mahdollisia tarkistuksia sen jälkeen, kun Pohjoismaiden neuvosto on käsitellyt asian.

Sukupolvi 2030 -ohjelman lähtökohtana ovat 17 kestäväen kehityksen tavoitetta, jotka hyväksyttiin YK:n yleiskokouksessa syyskuussa 2015. Ohjelman avulla halutaan myös toteuttaa Pohjoismaiden ministerineuvoston kestäväen kehityksen strategiaa *Hyvä elämä kestävässä Pohjolassa* vuodelta 2013.

Sukupolvi 2030 -ohjelma on tehty vuosiksi 2017–2020. Tavoitetta 12, vastuullista kulluttamista, priorisoidaan. Ohjelmassa käsitellään myös muita tavoitteita: tavoite 5 (tasa-arvo), tavoite 6 (vesi), tavoite 7 (energia), tavoite 8 (työolot ja kasvu), tavoite 13 (ilmasto), tavoite 14 (meri) ja tavoite 15 (luonnon monimuotoisuus). Lisäksi korostetaan nuorten osallistamista ja tasa-arvonäkökulman valtavirtaistamista.

Sukupolvi 2030 -ohjelman tavoitteena on käynnistää toimia, jotka edistävät YK:n 2030-tavoitteiden saavuttamista kiinnittämällä asiaan poliittista huomiota, käynnistämällä asiaa edistäviä hankkeita sekä sitoutumisella ja tiedon jakamisella Pohjoismaissa. Tavoitteena on lisäksi Pohjoismaiden ministerineuvoston työn näkyväksi tekeminen niin Pohjolassa kuin kansainvälisestikin.

Ohjelmakauden aikana työhön arvioidaan käytettävän 12,9 miljoonaa Tanskan kruunua. Lisäksi siihen saadaan muuta ministerineuvoston sisäistä rahoitusta. Ohjelman mukaan ministerineuvosto raportoi työn etenemisestä Pohjoismaiden neuvostolle joka toinen vuosi. *Sukupolvi 2030* -ohjelmassa on 10 tavoitetta, mutta konkreettisia panostuksia ei kuvata.

Keväällä 2017 Pohjoismaiden neuvosto sai mahdollisuuden kommentoida *Sukupolvi 2030* -ohjelman luonnosta.

Pohjoismaiden neuvoston työryhmä on vuonna 2017 laatinut raportin pohjoismaisesta yhteistyöstä ja YK:n 2030-tavoitteista. Raportti on ollut lausuntokierroksella kaikissa valiokunnissa ja puolueyhymissä. Se esiteltiin puheenjohtajistolle syyskuussa 2017. Raportin ehdotukset ovat saaneet Pohjoismaiden neuvostossa laajan tuen. Raportissa annetaan useita Pohjoismaiden neuvoston toiminnan kannalta oleellisia toimintaehdotuksia, joita ei mainita *Sukupolvi 2030* -ohjelmassa. Pohjoismaiden neuvoston raportti ulottuu vuoteen 2030 saakka, kun taas *Sukupolvi 2030* on voimassa ainoastaan vuoteen 2020.

Valiokunnan näkemykset

Kestävä Pohjola -valiokunta suhtautuu ministerineuvoston ehdotukseen hyvin myönteisesti. Se on selkeä poliittinen tahdonilmaus siitä, että pohjoismaisessa yhteistyössä tuetaan YK:n 2030-tavoitteita.

Valiokunta katsoo, että Pohjoismaiden neuvoston YK:n 2030-tavoitteita pohtineen työryhmän raportissa on useita mielenkiintoisia ehdotuksia, jotka olisi hyvä sisällyttää myös Pohjoismaiden ministerineuvoston jatkotyöhön YK:n 2030-tavoitteiden edistämiseksi.

Siksi valiokunta suosittaa, että Pohjoismaiden neuvosto ilmaisee tukensa ohjelmalle, mutta pyytää samalla, että Pohjoismaiden ministerineuvosto ottaa konkreettisia toimia tarkistaessaan ja kehittäessään huomioon Pohjoismaiden neuvoston raportin antamat keskeiset suositukset. Keskeiset suositukset on täsmennetty että-lauseissa.

Reykjavikissa 20. syyskuuta 2017

Christian Poll (Alternativet)

Irene Johansen (A)

Karin Gaardsted (S), varapuheenjohtaja

Kjell-Idar Juvik (A)

Liselott Blixt (DF)

Rasmus Ling (MP)

Staffan Danielsson (C)

Suzanne Svensson (S)

Sylvi Graham (H)

Teitur Björn Einarsson (Sj.)

Thomas Finnborg (M)

Valgerður Gunnarsdóttir (Sj)